

**ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО;
ГОСПОДАРСЬКЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО**

УДК 8(477)+346.5

DOI: <https://doi.org/10.32631/v.2023.2.39>

Ірина В'ячеславівна Лисенко,

*кандидат юридичних наук, доцент,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
кафедра права (завідувач);*

 <https://orcid.org/0000-0003-3392-6056>,
e-mail: irina8119@ukr.net;

Андрій Миколайович Лисенко,

*кандидат юридичних наук, доцент,
Головне управління Національної поліції
в Харківській області (оперуповноважений);*

 <https://orcid.org/0000-0003-0780-2148>,
e-mail: lan11.07.1979@gmail.com;

Людмила Вікторівна Перевалова,

*кандидат філософських наук, доцент,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»;*

 <https://orcid.org/0000-0001-5182-2838>

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СТАРТАПІВ В УКРАЇНІ

Проведене дослідження присвячено проблемам правового регулювання стартапів у нашій державі. Зокрема, розглянуто теоретико-правову природу стартапів, їхні ознаки, засади функціонування, припинення діяльності, а також залучення інвестиційних капіталів. На підставі проведеного аналізу чинного законодавства та доктринальних доробок запропоновано визначення поняття «стартап», також окреслено ознаки стартапу на підставі дослідження особливостей його правової природи. Запропоновано зробити перелік видів об'єктів інтелектуальної власності відкритим, що сприятиме охороні та захисту інноваційних доробок і напрацювань засновників стартапу.

Ключові слова: стартап, інновація, організаційно-правова форма підприємницької діяльності, фізична особа – підприємець, господарські товариства.

Оглядова стаття

Постановка проблеми

За останнє десятиліття у сферу суспільно-правових відносин в Україні увійшли та вкоренилися такі поняття, як «стартап», «інновації», «бізнес-інкубатор», «бізнес-модель» тощо. Ці всі поняття мають загальноосвітнє значення та акумулюються в передових економічних системах світу, але оскільки наша держава є учасником загальноосвітніх процесів, вони стають і частиною нашого життя. Правова система нашої держави також є лише сферою регулювання процесів функціонування технологічних, інформаційних, економічних відносин. У результаті виникнення нових ідей, інвестиційних проєктів, бізнес-моделей виникає необхідність їх правового регулювання. Але при цьому, внаслідок надзвичайно швидкого розвитку різних технологічних, економічних процесів, законодавець не встигає адаптувати й увести регулюючі механізми до чинної нормативної бази. Тому в умовах інформаційно-технологічних революцій не вирішеними залишаються важливі питання: який алгоритм регулювання новітніх або трансформованих економіко-технологічних процесів; яким чином регулювати спірні питання, що виникають під час їх функціонування; що являють собою ці нові явища, чи можуть вони регулюватися наявними правовими нормами чи потребують новітніх законодавчих змін. Актуальність нашого дослідження зумовлюється дефіцитом норм і механізмів правового регулювання зазначених явищ та процесів.

Стан дослідження проблеми

Сьогодні комплексних досліджень правового регулювання стартапу як форми підприємницької діяльності в Україні немає. У цій сфері зараз існують лише окремі розробки, які стосуються більше економічних і технологічних проблем, пов'язаних зі стартапами.

Мета і завдання дослідження

Враховуючи той факт, що створення, діяльність, вирішення спорів юридичного характеру та припинення стартапів не може регулюватися лише за аналогією права і закону або економічними показниками та принципами, постає необхідність законодавчого уведення поняття «стартап». *Завданнями* нашого дослідження є обґрунтування пропозиції законодавчого закріплення поняття «стартап» як форми підприємницької діяльності в Україні та розробка низки юридичних інструментів як способів регулювання створення, діяльності та припинення стартапу. З цією *метою* нами проведено аналіз законодавчої бази у сфері підприємницької діяльності; розроблено підходи для розуміння сутності, змісту та правової природи стартапів.

Наукова новизна дослідження

Запропоновано визначення поняття «стартап» на підставі проведеного аналізу чинного законодавства, теоретичних напрацювань у

цьому напрямі. Також розроблено перелік ознак стартапу, зумовлених його правовою природою. Запропоновано ухвалення спеціального закону з метою систематизації законодавства в цій сфері.

Виклад основного матеріалу

Постійний розвиток економічних систем світу, зокрема жорстка конкурентна боротьба між ними, зумовлює інноваційний напрям розвитку як основний вектор для нашої країни. Цьому сприяє стрімкий технологічний прогрес у суспільстві. Перед державою та суспільством постають завдання щодо пошуку нових ідей, можливостей для ведення бізнесу, що породжує принципово нові проекти. На рівні держави створюються технологічні парки, бізнес-інкубатори. Так само сучасне українське право перебуває в процесі постійного розвитку [1, с. 71], тому в законодавчій сфері повинні уводитися нові правові терміни та поняття, вноситися зміни до чинних законодавчих актів і ухвалюватися нові, які б сприяли законодавчому регулюванню всіх інноваційних процесів. Але попри те, що протягом останніх 20–30 років в Україні активно використовують та успішно втілюють у життя нові форми підприємницької діяльності, такі як стартапи, у законодавчому блоці в цьому напрямі змін майже не відбувається. Економічна демократія, безумовно, пов'язана з демократичністю суспільства [2, с. 107] та перебуває в нашій країні у стані розвитку. Наприклад, у 2022 р. журнал Time назвав український стартап Esper Hand – біонічну роботу, протез з дивовижною точністю, одним з найкращих винаходів людства [3, с. 24]. Таких прикладів у нашій державі є чимало. Це наслідок програми соціального менеджменту, яка дуже активно підтримується провідними компаніями світу [4, с. 207], а виробники сьогодні все частіше прагнуть працювати з тими партнерами, які віддані ідеям екологічної чи соціальної відповідальності [5, с. 139–143]. Проте, незважаючи на функціонування таких проектів, системне законодавче регулювання діяльності стартапів відсутнє.

Такий стан речей викликає низку доктринальних та юридичних питань про правову природу стартапів, їхній зміст, юридичний алгоритм створення, функціонування, припинення діяльності. У юридичній доктрині це питання залишається не вирішеним у повному обсязі. Як ми повинні розглядати стартап: як об'єкт інтелектуальної власності (об'єкт промислової власності, ноу-хау або об'єкт авторського права та суміжних прав) або як форму підприємницької діяльності (юридичну особу чи фізичну особу – підприємця)?

Під стартапом деякі дослідники розуміють новітні проекти, які розвиваються в умовах невизначеності, мають стрімке зростання, займаються розробкою нових товарів та послуг і перебувають на стадії пошуку оптимальних бізнес-ідей за умов фінансування [6, с. 124].

Виходячи з цього визначення, стартап є певною конкурентоздатною інновацією (послугою або продукцією), яка є новоствореною або вдосконаленою технологією та покликана покращити певну сферу суспільного життя людини. Серед дослідників існує думка, що формування нових організацій інноваційного типу, а також підтримка їхнього розвитку мають відбуватися за рахунок збільшення фінансування інноваційної діяльності підприємцями [7, с. 14]. Так, наприклад, серед багатьох причин стрімкого економічного зростання польської економіки було збільшення інноваційності підприємств, поліпшення співробітництва між ними [8, с. 70]. Такий позитивний досвід обов'язково має перейматися й вітчизняними суб'єктами господарювання.

Незважаючи на воєнний стан у нашій державі, урядові програми та ініціативи з підтримки бізнесу в Україні, зокрема стартапів, набули ще більшої популярності. Так, у постанові Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проекту щодо надання на конкурсних засадах фінансової підтримки стартапам в Україні, у тому числі в сфері інформаційних технологій» від 24 червня 2022 р. № 736 зазначається, що стартап – це резидент Дія Сіті та/або суб'єкт господарювання у розумінні положень Фонду інновацій¹. Згідно з п. 11 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні»² резидент Дія Сіті – це юридична особа, яка відповідно до цього Закону набула статусу резидента Дія Сіті та згідно з інформацією, що міститься у реєстрі Дія Сіті, перебуває у зазначеному статусі. Тобто резидентом Дія Сіті може стати компанія, зареєстрована за законодавством України. Також на вебпорталі Українського фонду стартапів, який створений за ініціативи Кабінету Міністрів України, зазначено, що Фонд надає підтримку виключно офіційно зареєстрованому українському бізнесу, як-от: фізичним особам – підприємцям або господарським товариствам, загальний дохід яких не перевищує 100 000 (сто тисяч) доларів США, а також загальна сума інвестицій яких не перевищує 100 000 (сто тисяч) доларів

---

¹ Про реалізацію експериментального проекту щодо надання на конкурсних засадах фінансової підтримки стартапам в Україні, у тому числі в сфері інформаційних технологій : постанова Кабінету Міністрів України від 24.06.2022 № 736 // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/736-2022-п> (дата звернення: 08.05.2023).

² Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні : Закон України від 15.07.2021 № 1667-IX // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20> (дата звернення: 08.05.2023).

США¹. Тут ми не бачимо визначення стартапу. Але враховуючи аналіз попередніх актів, можна вважати, що під стартапом законодавець розуміє суб'єкт господарювання, який зареєстрований в Україні та має низку інноваційних ознак.

На наш погляд, такий стан речей у законодавстві має низку недоліків. Визначення понять має важливе значення для виникнення правовідносин, вирішення спірних питань, зокрема за наявності майнових спорів. Такий поверховий підхід та нехтування реаліями економічного, інформаційного, технічного розвитку є неприпустимим. Для початку необхідно сформувати розуміння юридичної сутності цього явища. Якщо стартап розглядати як вид інноваційної діяльності, що спрямована на використання й комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг, то тоді необхідно його досліджувати з точки зору промислової власності. За своєю суттю створення та реалізація інноваційного проекту здебільшого пов'язані зі створенням результату інтелектуальної власності. Враховуючи проведений аналіз доктринальних напрацювань та законодавчого підходу щодо розуміння сутності стартапу, ми пропонуємо таке визначення: стартап – це зареєстрований у встановленому законом порядку суб'єкт підприємницької діяльності, який пропонує конкурентоздатну інноваційну послугу або продукцію, новостворену чи вдосконалену технологію, що сприятиме покращенню певної сфери життєдіяльності людини, але має обмежені ресурси.

На підставі аналізу правових норм можна констатувати, що національне законодавство не забезпечує в достатньому обсязі впорядкування суспільних відносин діяльності стартапів. З метою вирішення цієї проблеми доцільним є прийняття спеціального закону про стартапи для структурування зазначених відносин, які охоплюються широким колом іншими правовими інститутами різних галузей права, а саме: господарсько-правовими; цивільно-правовими; інноваційними правовідносинами. У цьому законі доцільно надати поняття, ознаки, принципи діяльності стартапів, види об'єктів і суб'єктів, права й обов'язки його засновників та учасників, а також засади і види інвестування стартапів.

У частині 1 ст. 420 Цивільного кодексу України² серед об'єктів права інтелектуальної власності ми бачимо винаходи, корисні моделі,

---

¹ Український фонд стартапів : сайт. URL: <https://api.usf.com.ua/uploads/1606236343-xrh0nzva25so.pdf> (дата звернення: 08.05.2023).

² Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 08.05.2023).

промислові зразки; компонування напівпровідникових виробів; раціоналізаторські пропозиції тощо. Ці конкретні об'єкти можуть бути інноваційними продуктами певних стартап-компаній. Але це далеко не повний їх перелік. Утім, ст. 420 Цивільного кодексу України перелічує об'єкти права інтелектуальної власності, і цей перелік на тепер є вичерпним. Зважаючи на надзвичайно стрімкий розвиток інформаційних, технологічних та інших видів інновацій, можна стверджувати, що перелік видів інтелектуальної власності є неповним сьогодні, тобто існує об'єктивна потреба його постійного доповнення. Саме тому його необхідно залишити відкритим, що сприятиме формуванню механізму правового захисту інноваційних продуктів. Тому в зазначену статтю Цивільного кодексу України необхідно включити такі пункти: «інші інноваційні продукти» та «інші результати інтелектуальної діяльності». Це дозволить застосовувати законодавчі норми про охорону прав інтелектуальної власності для регулювання діяльності стартапів у більш широкому колі правовідносин.

Проаналізуємо загальні засади правового регулювання діяльності стартапів як форми підприємницької діяльності. Якщо розглядати стартап як форму підприємницької діяльності, то можна виокремити такі його ознаки:

1) спрямованість на розробку продукту або послуги інноваційного характеру, що суттєво покращує якість, структуру певної сфери життя людини, екосистему нашої планети тощо;

2) наявність потенціалу для майбутнього розвитку та масштабованості;

3) відносно недовгий строк існування з подальшою трансформацією, продажем або припиненням існування;

4) науковий потенціал засновників стартапу, що зумовлює потенційну вартість стартапу;

5) реєстрація як фізичної особи – підприємця або юридичної особи.

Деякі українські науковці вважають, що життя стартапу починається з формування, розроблення та розвитку ідеї, на основі якої розробляються інноваційні продукти [6, с. 124]. Утім, згідно з законодавчими актами України, в яких йдеться про фінансування стартапів, однією з вимог є державна реєстрація. Тобто сама по собі інноваційна ідея та навіть її втілення не може розглядатись як стартап. Можна зареєструвати право інтелектуальної власності та отримати патент на винахід, корисну модель або промисловий зразок, але це стане лише передумовою залучення грантових або венчурних інвестицій у майбутній стартап. Одним із необхідних кроків є державна реєстрація стартапу в певній організаційно-правовій формі підприємницької діяльності.

Слід зауважити, що вибір організаційно-правової форми стартапів залежить від статутного капіталу, можливого доходу, кількості працівників, відповідальності учасників тощо. Розглянемо законодавчо закріплені організаційно-правові форми підприємницької діяльності в Україні.

1. Фізична особа – підприємниць (далі – ФОП) (п. 2 ч. 3 ст. 55 Господарського кодексу України, далі – ГК України)¹. Ця форма використовується для зайняття мікро- та малим підприємництвом зі спрощеною системою оподаткування. Серед основних переваг ФОП є проста реєстрація; спрощена форма бухгалтерської звітності; відсутність обов'язкових вимог щодо наявності статутного капіталу, печатки, рахунку в банку тощо. ФОП ризикує виключно своїм майном або позиками своїх кредиторів (знайомих, друзів, родичів) у разі невдалого проекту або банкрутства. Така організаційно-правова форма є найбільш простим рішенням, але вона обмежується певними рамками. Згідно з абз. 7 ч. 3 ст. 55 ГК України середня кількість працівників за календарний рік має не перевищувати 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності повинен бути в межах 10 мільйонів євро за середньорічним курсом Національного банку України. Якщо засновники стартапу, реєструючись в Україні, не планують виходити за встановлені межі, то ФОП як найбільш проста форма для них буде прийнятною. Так, у 2022 р. український стартап Clin-tech (проект Resava, бренд біорозкладних виробів з переробленої кавової гущі), який є представником мікробізнесу, отримав грант у 100 000 гривень від конкурсу «Роби своє», що став внеском у нове обладнання ФОП. Таким чином, як зазначають засновники цього стартапу, партнерство мікробізнесу з великим бізнесом – це поштовх і платформа, а також свідомий вибір інноваційного та дружнього до довкілля продукту². Мікро- та мале підприємництво надзвичайно важливе для національної економіки, зважаючи на його уразливість, особливо під час повномасштабної війни в нашій країні, підтримка великого бізнесу, благодійних та венчурних фондів для нього є надзвичайно ваговою та необхідною.

2. Приватне підприємство діє на основі приватної власності одного або кількох громадян, іноземців, осіб без громадянства та його (їх) праці чи з використанням найманої праці. Приватним є також підприємство, що діє на основі приватної власності суб'єкта господарювання – юридичної особи (ч. 1 ст. 113 ГК України). Джерелами

---

¹ Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 08.05.2023).

² Екосистема успішних. Як підтримка мікропідприємства у регіонах сприяє розвитку економіки. *Forbes Ukraine*. 2023. № 1 (22). С. 52.

формування майна підприємства є: грошові та матеріальні внески засновників; доходи, одержані від реалізації продукції, послуг, інших видів господарської діяльності; доходи за фінансовими інструментами; кредити банків та інших кредиторів; капітальні вкладення і дотації з бюджетів; майно, придбане в інших суб'єктів господарювання, організацій та громадян у встановленому законодавством порядку (ч. 2 ст. 66 ГК України). Такий формат діяльності для стартапу є доволі зручним та прийнятним в умовах відсутності законодавчих обмежень розміру річного доходу та кількості працівників.

3. Господарські товариства: акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю, повні товариства, командитні товариства (ч. 1 ст. 80 ГК України). *Акціонерним товариством* (далі – АТ) є господарське товариство. Згідно зі ст. 24 Закону України «Про господарські товариства» мінімальний розмір статутного капіталу АТ становить 1250 мінімальних заробітних плат, виходячи зі ставки мінімальної заробітної плати, що діє на момент створення АТ¹. Тобто станом на травень 2023 р. мінімальний статутний капітал АТ має бути не менше 8 375 000 гривень на момент реєстрації. Якщо зважати, що переважно засновниками та творцями новітніх ідей, утілених у стартапи, є люди віком 20–35 років, а дуже часто й студенти, то розглядати АТ як форму державної реєстрації стартапу вважають недоцільним. *Товариство з обмеженою відповідальністю* (далі – ТОВ) несе відповідальність за своїми зобов'язаннями всім належним йому майном та не відповідає за зобов'язаннями своїх учасників (ст. 3 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю»)². Вкладом учасника ТОВ можуть бути гроші, цінні папери, інше майно, якщо інше не встановлено законом. Вклад у негрошовій формі повинен мати грошову оцінку, що затверджується одноставним рішенням загальних зборів учасників, у яких взяли участь всі учасники товариства. Тобто вкладом учасників може бути будь-яке майно, яке не вилучене з цивільного обороту та на яке не накладене законом інше обмеження. Крім того, вкладом можуть вважатися, зокрема, і об'єкти права інтелектуальної власності. Також законодавець не визначає мінімального розміру такого вкладу. Утім, кожен учасник ТОВ повинен

---

¹ Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12> (дата звернення: 08.05.2023).

² Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19> (дата звернення: 08.05.2023).

повністю внести свій вклад протягом шести місяців з дати державної реєстрації товариства, якщо інше не передбачено статутом. Також, на наш погляд, є зручним право переважного придбання частки іншого учасника товариства. Таким чином, ця форма підприємницької діяльності є зручною для реєстрації, діяльності, просування та подання заяв на різні види інвестування у стартапи. Учасники *товариства з додатковою відповідальністю* солідарно несуть додаткову (субсидіарну) відповідальність за його зобов'язаннями своїм майном у розмірі, який встановлюється статутом товариства і є однаково кратним для всіх учасників до вартості внесеного кожним з них вкладу. Безумовно, ця форма підприємницької діяльності несе додаткові фінансові ризики учасникам, зокрема для стартаперів, у разі неплатоспроможності товариства. *Повне товариство* – це товариство, всі учасники якого займаються спільною підприємницькою діяльністю і несуть солідарну відповідальність за зобов'язаннями товариства всім своїм майном (ст. 66 Закону України «Про господарські товариства»)¹. Якщо при ліквідації повного товариства виявиться, що наявного майна не вистачає для сплати всіх боргів, за товариство у недостатній частині несуть солідарну відповідальність його учасники всім своїм майном, на яке відповідно до законодавства України може бути звернено стягнення. Учасник товариства відповідає за борги товариства незалежно від того, виникли вони після чи до його вступу до товариства (ст. 74 Закону України «Про господарські товариства»)². Ми бачимо, що при реєстрації стартапу в цій організаційно-правовій формі його учасники, як і в попередньому випадку, наражаються на потенційні фінансові втрати та стягнення їх власного майна в разі неплатоспроможності товариства. Навіть, якщо стартапер стане учасником товариства до виникнення в останнього боргів, це не звільняє його в майбутньому від можливих фінансових втрат. Таким чином, можна стверджувати, що реєстрація стартапу в такій підприємницькій формі є мало привабливою для його засновників та учасників. *Командитним товариством* визнається товариство, в якому разом з одним або більше учасниками, котрі здійснюють від імені товариства підприємницьку діяльність і несуть відповідальність за зобов'язаннями товариства всім своїм майном, є один або більше учасників, відповідальність яких обмежується вкладом у майні товариства (вкладників) та які не беруть участі в діяльності товариства (ст. 75 Закону України

---

¹ Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 № 1576-ХІІ // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12> (дата звернення: 08.05.2023).

² Там само.

«Про господарські товариства»)¹. Крім того, у ст. 81 Закону України «Про господарські товариства» зазначається, що управління справами товариства здійснюється тільки учасниками з повною відповідальністю. Тобто якщо засновниками, а отже, і учасниками з повною відповідальністю є особи, які розробляють певний стартап, залучають різні джерела для його фінансування з метою його масштабування в майбутньому, запуск його серійного виробництва та продажів, то така форма підприємницької діяльності є для них непривабливою.

Таким чином, нами був проведений аналіз організаційно-правових форм підприємницької діяльності для визначення їх привабливості для реєстрації стартап-компаній. Проаналізувавши законодавчі вимоги щодо мінімальних капіталовкладень, прав та обов'язків засновників, учасників, вимоги до державної реєстрації бізнесу та її припинення, ми вважаємо, що не всі форми є прийнятними для стартапів. Зокрема, найбільш цікавими для цієї діяльності вбачається ФОП, приватне підприємство і ТОВ.

Висновки

Проаналізувавши зміст поняття «стартап», його ознаки, а також різні організаційно-правові форми підприємницької діяльності реєстрації стартапів, ми дійшли висновку, що однією з основних передумов їх ефективної діяльності є законодавче регулювання цієї сфери господарської діяльності. Нині воно представлено окремими нормами права лише в Законі України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» та декількох підзаконних нормативно-правових актах, чого недостатньо для врегулювання правовідносин у досліджуваній сфері. На підставі цього можна констатувати, що національне законодавство не забезпечує в достатньому обсязі упорядкування суспільних відносин діяльності стартапів. З метою вирішення цієї проблеми доцільним є прийняття спеціального закону для структурування зазначених відносин, які охоплюються широким колом інших відносин, а саме: господарсько-правовими; цивільно-правовими; інноваційними правовідносинами. У цьому законі доцільно визначити поняття, ознаки, принципи діяльності стартапів, види їх об'єктів та суб'єктів, права й обов'язки засновників та учасників, а також засади і види інвестування стартапів.

Проведений аналіз організаційно-правових форм діяльності стартапів дозволив виявити найбільш оптимальні форми для їх державної реєстрації. Зокрема, це фізична особа – підприємець, приватне підприємство та товариство з обмеженою відповідальністю. Вибір вказаних форм зумовлений розміром можливого доходу, фінансовою

---

¹ Там само.

ліквідністю, кількістю працівників, обсягом прав та обов'язків учасників і засновників стартапів та зручністю ведення господарської діяльності.

Список бібліографічних посилань: **1.** Моргунов О. А., Лисенко І. В., Лисенко А. М. Джерела цивільно-спортивного права як підгалузі цивільного права України. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2022. Вип. 2 (97). С. 71–80. DOI: <https://doi.org/10.32631/v.2022.2.06>. **2.** Lyubashits V. Ya., Mamychev A. Yu., Shestopal S. S., Perevalova L. V., Slinko T. M. The State and State Power: Theoretical and Methodological Dimensions of Conceptual Evolution. *Journal of Politics and Law*. 2019. Vol. 12, No. 5. Pp. 103–111. DOI: <https://doi.org/10.5539/jpl.v12n5p103>. **3.** Дудко В. Деталі для кіборгів. Біонічна роборука компанії Esper Bionics – у списку найкращих винаходів людства 2022 року. Які шанси в українського стартапу побудувати великий бізнес. *Forbes Ukraine*. 2023 № 1 (22). С. 24–26. **4.** Agalarova K., Zemliakova O., Miroshnyk M., Kitchenko O., Mironenko N., Reshetniak N., Kuzmenko O. Social advertising as a tool of social marketing and a way to form a positive brand image. *AD ALTA Journal of Interdisciplinary Research*. 2022. Vol. 12, Iss. 1. Pp. 207–212. **5.** Kirika D., Demchuk N., Skliar N., Vdovichena L., Gayeva-ya O. The development of international law and public institutions in the context of cybersecurity journal of interdisciplinary research. *AD ALTA Journal of Interdisciplinary Research*. 2022. Vol. 12, Iss. 2. Pp. 139–143. **6.** Хромова Д. Д., Антоненко К. В. Сучасні світові тенденції розвитку стартапів на світовій арені. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 19, ч. 3. С. 123–127. **7.** Геєць В. М. Бар'єри на шляху розвитку промисловості на інноваційній основі та можливості їх подолання. *Економіка України*. 2015. № 1. С. 4–25. **8.** Остапенко Ю. І., Бондаревич М. П. Правове регулювання державної підтримки малого підприємництва: досвід України та Польщі. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»*. 2019. Вип. 28. С. 66–72. DOI: <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2019-28-08>.

Надійшла до редколегії 10.05.2023

Прийнята до опублікування 18.06.2023

Lysenko I. V., Lysenko A. M., Perevalova L. V. Problems of legal regulation of start-ups in Ukraine

The article is devoted to the study of the theoretical and legal nature of start-ups, their features, and the legal algorithm of their creation, operation, and termination of activities, with due regard to the existing legislative provisions and doctrinal developments.

The rapid technological progress in the world drives the development of economic systems, and the fierce competition between them determines the innovative direction of our country's development. However, despite the fact that over the past two decades new forms of business

activity, including start-ups, have been actively used and successfully implemented in Ukraine, there have been almost no changes in the legislative field in this area. This state of affairs should make it necessary to amend existing legislative acts and adopt new ones, develop and consolidate new legal terms and concepts, which would facilitate legislative regulation of all innovation processes. To this end, the author proposes to adopt a special Law of Ukraine "On the Activities of Startups" and to enshrine the definition of "startup" therein. The term "start-up" is defined as a business entity registered in accordance with the procedure established by law that offers a competitive innovative service or product, a newly developed or improved technology that will improve a certain area of human activity, but has limited resources. There is also a justified need to make the list of types of intellectual property open. This will help to protect and defend the innovative achievements and developments of start-up founders.

A list of features inherent in a start-up has been proposed: focus on the development of an innovative product or service; relatively short period of existence with subsequent transformation, sale or termination of existence; scientific potential of the start-up founders; registration of a start-up in the legal form of an individual entrepreneur or a legal entity. The organisational and legal forms of entrepreneurial activity have been analysed and it has been concluded which forms are the most convenient and favourable for registration of start-ups.

Key words: start-up, innovation, organisational and legal form of entrepreneurial activity, individual entrepreneur, business entities.

